SOSIAALI- JA TERVEYSJÄRJESTÖJEN AVUSTUSKESKUS

8.1.2019

Eduskunnan hallintovaliokunta
HaV(at)eduskunta.fi

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen (STEA) lausunto HE 213/2018 vp Hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi arpajaislain sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 1 luvun 3 §:n muuttamisesta

Viite HE 213/2018 vp

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskukselta (STEA) lausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi arpajaislain muuttamisesta.

Esityksen keskeinen sisältö

Esityksen tavoitteena on tehostaa arpajaislain ja suomalaisen rahapelipolitiikan keskeisimmän tavoitteen eli rahapelaamisesta aiheutuvien taloudellisten, sosiaalisten ja terveydellisten haittojen ehkäisemistä ja vähentämistä. Toiseksi esityksen tavoitteena on helpottaa vapaaehtoistoimintaa tavara-arpajaislupiin liittyvää hallinnollista taakkaa keventämällä ja sujuvoittamalla lupaprosesseja.

Rahapeleistä aiheutuvien haittojen ehkäisemisen ja vähentämisen tehostamiseksi arpajaislakia ehdotetaan täydennettäväksi säännöksellä pelaajan pakollisesta tunnistamisesta pelipisteessä tapahtuvassa raha-automaattipelaamisessa.

Tavara-arpajaisten, bingon ja tavara-automaattien sekä eräiden muiden peliautomaattien lupamenettelyä kevennettäisiin luvan enimmäispituutta pidentämällä. Lisäksi bingopelin toimeenpanemisesta annettavan tilityskauden enimmäispituutta pidennettäisiin.

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA)
Postiosoite: STEA, PL 33, 00023 Valtioneuvosto
Käyntiosoite: Kirkkokatu 14, 00170 Helsinki
Puh: 0295 16001
(Valtioneuvoston vaihde)
www.stea.fi
stea@stm.fi

8.1.2019

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen (STEA) lausunto

STEA katsoo, että ehdotettu sääntely on Suomen rahapelipoliittisen ja arpajaislain tavoitteiden vuoksi tarpeen, jotta rahapelaamisesta aiheutuvia haittoja voitaisiin nykyistä tehokkaammin ehkäistä ja vähentää.

Hallituksen esityksessä on päädytty täydentämään lakia pakollisella tunnistautumisella pelipisteessä tapahtuvassa raha-automaattipelaamisessa. STEA yhtyy sosiaali- ja terveysministeriön lausunnossa todettuun käsitykseen, jonka mukaan pakollinen tunnistautuminen vaatii rinnalleen myös muita keinoja vaikuttaakseen pelihaittoja ehkäisevästi ja vähentävästi. Sosiaali- ja terveysministeriön lausunnossa on esitetty useita keinoja, joista tärkeimpinä STEA pitää laittoman pelitoiminnan ja sen markkinoinnin estämistä sekä pelaamisen hallintatyökalujen tehokasta kytkemistä tunnistautuneena pelaamiseen. Keinoista säädettävä sisäministeriön asetus on STEAn käsityksen mukaan kytkettävä tiiviisti lakitekstiin ja mainittava erikseen jo lain tasolla.

Veikkaus Oy:n pelituottoja hyödynnetään järjestöjen kautta monin eri tavoin tukemaan vaikeassa elämäntilanteessa olevia ihmisiä. STEAn kautta jaetaan vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan osalta voittovaroja terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen. Vuonna 2018 jaettavana oli 358 miljoonaa euroa tähän tarkoitukseen. Vuoden aikana 993 järjestöä saa avustusta 2 166 kohteeseen. Kohteita arvioidaan ja niiden tuloksellisuutta seurataan STEAn arviointisuunnitelman mukaisesti.

STEAn kautta avustusta saavat sosiaali- ja terveysalan järjestöt toimivat koko Suomessa. Järjestöjen toimintaan osallistuvien joukko on laaja. Vammaiset, pitkäaikaissairaat, ikääntyneet, lapsiperheet, päihteidenkäyttäjät, huono-osaiset, asunnottomat ja monet muut järjestöjen toimintaan osallistuvat tarvitsevat paljon erimuotoista apua ja tukea elämäänsä.

Vapaaehtois- ja vertaistukitoiminta sekä erilaiset matalan kynnyksen paikat ovat avustettavien järjestöjen auttamistyön ydintä. Järjestöjen työ on lähellä ihmistä ja toiminta tavoittaa sellaisia, jotka jäävät olemassa olevien palvelujen ulkopuolelle. Sosiaali- ja terveysalan järjestöt ovat myös vahvoja yhteiskunnallisia toimijoita, jotka antavat äänen niille, joiden on vaikeaa saada ääntänsä muuten kuuluviin. Järjestöjen asiantuntemusta käytetään hyväksi monipuolisesti lisäksi esimerkiksi lakien valmistelussa ja uusia hoitosuosituksia tehdessä.

Lakimuutoksella ei tule vaarantaa STEAn kautta jaettavan kaikille avoimen kansalaisjärjestötoiminnan perusrahoitusta enempää kuin on välttä-

mätöntä lakimuutoksella tavoiteltavien pelihaittojen vähentämiseksi. Esityksessä ehdotettu siirtymäsäännös pakolliseen tunnistautumiseen rahaautomaattipelaamisen osalta vuoden 2022 alussa on perusteltua tuottoennusteen vuoksi. Tämä antaa järjestötoimijoille mahdollisuuden valmistautua uuteen tilanteeseen.

Kristiina Hannula
johtaja

Tiedoksi Osastopäällikkö Tuija Kumpulainen (STM)
Erityisasiantuntija Mari Pajula (STM)